

Informatienota voor de raad

Datum 17 januari 2022

Onderwerp	Toezegging: stand van zaken Taaleis in Zwolle
Versienummer	V 1.0

Portefeuillehouder Dorrit de Jong

Informant A.G. Busweiler
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling
Telefoon 038 498 2801
Email T.Busweiler@zwolle.nl
Bijlagen -

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De actuele informatie over de stand van zaken rondom de wettelijk verplichte Taaleis in Zwolle en hiermee toezegging 647 af te doen.

Datum 17 januari 2022

[Toelichting op het voorstel](#)

Inleiding

Op 12 november, bij de behandeling van de begroting 2022, heeft Wethouder De Jong uw raad toegezegd (647) te informeren over actuele informatie over de stand van zaken rondom de wettelijk verplichte taaleis in Zwolle. Met deze informatienota wordt aan deze toezegging voldaan.

Kernboodschap

In deze informatienota staat beschreven wat de Zwolse werkwijze is voor de Taaleis:

- Er wordt uitvoering gegeven aan de Taaleis bij instroom in de bijstand, dus het moment dat iemand een aanvraag voor een bijstandsuitkering indient. Voor 2019 werd dit gedaan door De Poort (van afdeling Inkomensondersteuning) en sinds de komst van Tiem door de Passage.
- Daarnaast is er bij de invoering van de Taaleis een screening op taalniveau van het gehele bijstandsbestand gedaan en in de jaren daarop volgend op kleinere schaal. In 2022 wordt met zo'n 500 mensen uit de bijstandspopulatie een perspectiefgesprek gevoerd, waarbij ook gekeken wordt naar het taalniveau.
- Sinds 2016 is in Zwolle 27 keer een taaltoets ingezet. De taaltoets heeft geleid tot het in beeld krijgen van 15 kandidaten die onvoldoende taalniveau hadden. Overigens is een veel groter aantal inwoners toegeleid naar taalondersteuning, zonder dat de taaltoets is ingezet. De maatregelen die gelden sinds de uitbraak van het coronavirus hebben de uitvoering van de taaltoets bemoeilijkt, omdat de instrumenten niet op afstand afgenomen kunnen worden.

Consequenties

-

Zwolse procedure

De taaleis geldt voor inwoners die een uitkering Participatiewet ontvangen. Bij elke nieuwe aanvraag voor uitkering is het standaardprocedure om vast te stellen of het taalniveau voldoende is. Indien na toetsing het vermoeden blijft dat het taalniveau onvoldoende is, dan wordt een taaltoets uitgevoerd. Deze taaltoets geeft aan of het taalniveau wel of niet voldoende is. Indien onvoldoende, dan wordt de kandidaat per beschikking verplicht binnen de wettelijk termijn zijn taalniveau te verbeteren. Daarbij wordt de kandidaat tevens verwezen voor passend taalondersteuning.

Onderdeel van elke aanvraagprocedure is een controlemoment voor taalvaardigheid. Dat wordt gecontroleerd op de volgende punten:

- a) Acht jaar Nederlandstalig onderwijs gevolgd
- b) Inburgeringsdiploma
- c) Document waaruit blijkt dat hij de Nederlandse taal op minimaal referentieniveau 1F (A2) beheerst.

In het onder c genoemde punt wordt in Zwolle ook de inzet en uitkomst van de Taalmeter gerekend, omdat we bij de uitvoering van de wet Taaleis aansluiten bij het beleid laaggeletterdheid. Echter, de taalmeter is een indicatie-instrument en geen officiële toets. Als iemand een goed gevuld CV heeft, gaan we er vanuit dat deze persoon zich op het werk prima kan redden. In dat geval is het CV het document onder kopje c. Indien er na de genoemde controles een vermoeden blijft bestaan van onvoldoende taalvaardigheid, dan wordt de (zwaardere) taaltoets ingezet.

Gerichte bestandsanalyse en inzet instrumenten en begeleiding

Datum

17 januari 2022

Met de invoering van de taaleis in 2016 is het gehele bijstandsbestand van dat moment gescreend (door een extern bureau). Vervolgens is dit in de jaren daarop op kleinere schaal herhaald: gesprekken met alle inwoners die bemiddeld kunnen worden naar werk en tevens controleren op het taalniveau. Dat gaan we wederom doen in 2022 tijdens de zogenoemde 'perspectiefgesprekken' met 500 inwoners. We hebben deze 500 mensen uitgelicht, omdat we in de praktijk zien dat een groep mensen die op het moment dat zij instroomden in de bijstand ook één of meerdere hulpvragen hadden waarvoor het wijkteam is ingeschakeld. Een deel van deze groep heeft die hulpvragen niet meer, maar staat nog wel langs de kant zonder betaald werk. De groep bijstandsgerechtigden met een grote afstand tot de arbeidsmarkt zonder hulpvraag aan het Sociaal Wijkteam heeft mogelijk onbenut potentieel. In de loop der tijd kan hun situatie gewijzigd zijn, waardoor er andere kansen en een andere aanpak passend is. Tiem gaat in gesprek¹ met deze mensen en stelt waar nodig met hulp van afdeling Inkomensondersteuning en het Sociaal Wijkteam een (bijgesteld) integraal plan op. Mensen die laaggeletterd zijn hebben een relatief grote kans op terugval in de bijstand en vervolgens blijvend langs de kant te komen te staan. In de aanpak van laaggeletterdheid is het signaleren de grootste opgave. We veronderstellen dat onder de mensen die worden opgeroepen voor de hiervoor genoemde perspectiefgesprekken relatief veel laaggeletterd zijn. Tiem beschikt over de expertise om dat te signaleren (o.a. inzet Taalmeter²). Als er sprake is van laaggeletterdheid wordt hierop proactief gehandeld met initiatieven in stad en regio, zoals Stadkamer en onderwijs. Dit is onderdeel van de reguliere werkwijze.

Registratie en hulpbereidheid

Er wordt niet geregistreerd welke controles in de aanvraagprocedure voor uitkering worden uitgevoerd. De ervaring is dat inwoners in ruime mate mee willen werken in het aantonen van het taalniveau.

De inzet van de taaltoets wordt wel geregistreerd. Sinds 2016 is in Zwolle 27 keer een taaltoets ingezet. De taaltoets heeft geleid tot 15 kandidaten die onvoldoende taalniveau hadden. Overigens is een veel groter aantal inwoners toegeleid naar taalondersteuning, zonder dat de taaltoets is ingezet.

Hierbij willen we een kanttekening plaatsen. In de afgelopen 1,5 jaar is het uitvoeren van een taaltoets bemoeilijkt doordat veel contacten op afstand plaatsvonden en instrumenten zoals de Taalmeter niet op die manier afgenomen kunnen worden.

Financiën

-

Communicatie

-

Vervolg

-

Openbaarheid

Ja

¹ In *Actie: Werk in Zwolle* wordt dit servicegesprekken genoemd.

² Als er voornamelijk op afstand gewerkt moet worden, vanwege de maatregelen om de uitbraak van het coronavirus te beheersen, dan kunnen instrumenten als de Taalmeter niet ingezet worden.

Datum 17 januari 2022

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

voorzitter, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer